

PATVIRTINTA

Marijampolės profesinio rengimo centro
direktorius 2024 m. rugsėjo 02 d.
įsakymu Nr. V1-141

**MOKINIO, BESIMOKANČIO ŠALTKALVIO SPECIALYBĖS,
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA
NR. 2-25**

I. BENDRI REIKALAVIMAI

- Pastebėjus mokymo patalpoje bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti profesijos mokytoją. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.
- Vykdyti Marijampolės PRC darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda profesijos mokytojas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
- Praktinių užsiėmimų metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
- Palaikyti tvarką darbo vietoje.
- Darbo vietoje neturi būti pašalinių žmonių.
- Mokinys privalo dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis
- Mokiniui draudžiama dirbti pneumatinais ir elektriniais įrankiais, naudotis įrengimais, jei jis nėra apmokytas neinstrukuotas, kaip reikia saugiai dirbti šiais įrankiais ir įrengimais.
- Praktinių užsiėmimų metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimų ir pravažiavimų saugumą.
- Draudžiama be profesijos mokytojo žinios patikėti darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus profesijos mokytojo leidimą.

**II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ
POVEIKIO**

- Pavojingi, kenksmingi rizikos veiksniai, esantys ar galintys pasireikšti mokinių darbo aplinkoje, galimas poveikis mokinių saugai ir sveikatai, prevencinės priemonės:

Rizikos veiksnys	Poveikis saugai ir sveikatai	Prevencinės priemonės
<i>Fizikiniai veiksniai:</i>		
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, silpnėja rega, mažėja mokinio pastabumas. Galimos darbo klaidos, kurios gali būti susijusios su įvairaus masto incidentais, avarijomis, nelaimingais atsitikimais	Jeigu bendras apšvietimas yra mažesnis už reikalaujamą, būtina didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus

Netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventilacija ir t.t.)	Įvairaus sunkumo ūmių sveikatos sutrikdymų ar profesinių ligų rizika	Įvertinus mikroklimatą, naudoti tinkamus darbui rūbus, avalynę
Per didelis triukšmo lygis (mokinio darbo vietoje bendras triukšmo lygis neturi viršyti 85 dBA)	Galimi įvairaus sunkumo klausos ir vestibuliarinio aparato sutrikimai. Triukšmas sukelia negrįžtamą klausos susilpnėjimą ar net klausos netekimą ir profesines ligas. Mažina darbingumą	Vengti buvimo padidėjusio triukšmo zonoje, jei to padaryti neįmanoma, apsaugai nuo triukšmo naudoti ausines, ausų kištukus, kitas įmonėje nustatyta tvarka naudojamas apsaugos priemonės arba trumpinti triukšmo veikimo laiką
Darbas lauko sąlygomis – nepalankios meteorologinės sąlygos	Įvairaus sunkumo ūmių sveikatos sutrikdymų ar profesinių ligų rizika	Įvertinus mikroklimatą ir meteorologines sąlygas, naudoti tinkamus darbui šiomis sąlygomis rūbus, avalynę, esant audrai, perkūnijai, plikšalai darbus nutraukti. Apsisaugojimui nuo šio veiksnio būtina tinkamai organizuoti darbo režimą- taikyti specialias pertraukas
Rankas veikianti vibracija	Neigiamas poveikis visam organizmui, nuovargis. Ypač pasireiškiantį raumenų, kaulų struktūros, neurologiniais ir kraujagyslių pakenkimais. Gali sukelti profesines vibracines ligas	Kaitalioti darbą su vibruojančiais ir nevibruojančiais įrenginiais. Nuolat tikrinti ar gerai išbalansuotos judančios įrenginio dalys, naudoti asmenines apsaugines priemones. Prieš pradėdant dirbti su rankas veikiančiais vibruojančiais įrankiais (įtaisais) atlikti rankų apšilimo pratimus. Naudoti asmenines apsaugos priemones, mažinančias vibraciją (pirštines, avalynę, kelių apsaugos priemones). Dirbant keisti įrankius. Pertraukėlių metu masažuoti rankų pirštus. Vengti rūkyti
<i>Cheminiai veiksniai:</i>		
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą	Galimi įvairaus sunkumo kvėpavimo takų, gleivinės, odos sudirginimai ar sužalojimai, galintys įtakoti ūmius ar lėtinius susirgimus, alergines organizmo reakcijas	Apsaugai nuo dulkių naudoti respiratorius, uždaro tipo akinius, tinkamus tokiam darbui rūbus, avalynę, kitas asmenines apsaugos priemones
Išmetamos, darbo priemonių su vidaus degimo varikliais, dujos	Galimi įvairaus sunkumo (net mirtini) apsinuodijimai smalkėmis	Dirbant patalpose nenaudoti darbo priemonių su vidaus degimo varikliais.

		Neremontuoti patalpose transporto priemonių dirbant varikliui, jei nėra tam pritaikytos veikiančios ištraukiamosios ventiliavimo sistemos
Įvairūs techniniai skysčiai	Galimi įvairaus sunkumo (net mirtini) apsinuodijimai, organizmo alergija	Dirbti su asmeninėmis saugos priemonėmis. Laikytis medžiagų saugos duomenų lapuose nurodytų reikalavimų
Fiziniai veiksniai:		
Elektros srovės poveikis, esant netvarkingai instaliacijai ar netinkamai naudojant elektrinius prietaisus, įrenginius ir įrankius	Įvairaus sunkumo traumų (net mirtinų), sveikatos sutrikdymų rizika	Laikytis elektroaugos reikalavimų. Nenaudoti netvarkingų elektrinių įrankių, įrengimų, kitų darbo priemonių. Nesiliesti prie neizoliuotų elektros įrangos dalių, kuriomis teka elektros srovė. Remontuoti elektros įrenginius ir prietaisus gali tik asmuo, turintis atitinkamą elektroaugos mokinio kvalifikaciją
Netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindų ar grindinio dangos)	Paslydimas, pargriuvimas. Galimos įvairaus sunkumo traumas: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai	Užtikrinti, kad darbo vietoje grindų dangos būtų neslidžios, sausos, lygios, nuolat valomos, jeigu dėl darbo specifikos grindys būna šlapios ir slidžios, būtina dėvėti apsaugančią nuo paslydimo avalynę
Netvarkingos ar užgriozdintos patalpos, teritorija	Užkliuvimas, pargriuvimas, užgriuvimas, nukritimas. Galimos įvairaus sunkumo traumas: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai ar net mirtinos traumas	Nuolat palaikyti tvarką ir švarą patalpose ir teritorijoje. Laikytis sandėliavimui, patalpų eksploatavimui ir teritorijos priežiūrai keliamų reikalavimų
Netvarkingi įrengimai, įrankiai, prietaisai ir kt.	Tikimybė įsipjauti, įsidurti į aštirus daiktus, briaunas, patirti sužalojimus ar įvairaus sunkumo traumas dėl neapsaugotų besisukančių ar kitaip judančių detalių	Dirbti tik su tvarkingais ir reikiamos komplektacijos įrenginiais, įrengimais, įrankiais ir prietaisais, juos naudoti pagal paskirtį ir prisilaikant jų eksploatavimo taisyklių reikalavimų. Savavališkai darbo priemonių nemodifikuoti
Fiziniai veiksniai:		
Krentantys daiktai	Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumas	Daiktus, įrankius, medžiagas ir kitas priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi, nebūti vietose, kur vyksta krovos

		darbai. Darbo vietose, kur yra krentančių daiktų rizika, dėvėti šalną
Fizinė perkrova (reglamentuojamas krovinio svoris svyruoja nuo 3 iki 16 kilogramų moterims ir nuo 5 iki 25 kilogramų vyrams.)	Galimos įvairaus sunkumo traumos, raumenų patempimai, stuburo sužalojimai	Nekelti vienam daiktų (detalių, ruošinių, įrenginių), viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Jeigu nėra galimybių tai atlikti dviese, būtina naudotis kėlimo įrenginiais
Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos mechanizmų ir įrengimų dalys	Nurodytos mechanizmų dalys gali įtraukti darbo drabužius, o su jais ranką ar kitas kūno dalis. Galimos įvairaus sunkumo traumos, galūnių sužalojimai	Neliesiti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių
Gaisras ir sprogitimas	Galimas nudegimo ar net žuvimo pavojus	Pakeisti produktą kitu mažiau pavojingu. Panaikinkite artimus uždegimo šaltinius (kibirkštis, cigaretė, suvirinimo vietą ir pan.). Įrenkite kontrolės ir aliarmo priemonės. Laikykite gesintuvus lengvai prieinamoje vietoje. Nustatykite veiksmų planą gaisro metu
<i>Ergonominiai, psichosocialiniai ir organizaciniai veiksniai</i>		
Nepatogi, priverstinė darbo poza	Galimi skeleto sistemos ir raumenų pažeidimai	Tinkamai parinkti darbo aukštį ir darbo priemonių išdėstymą, taip pat sudaryti galimybę keisti darbo pozą
Stresas dėl netinkamo darbo organizavimo, kvalifikacijos stokos	Dėl netinkamo darbo organizavimo galimos problemos tarp kolegų, konfliktai tarp mokinių ir vadovaujančio personalo. Stresas ir įtampa padidina jautrumą ir įtakoja klaidų atsiradimą. Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos	Aptarti su mokiniais užduočių planavimą ir paskirstymą. Apsvarstyti darbo proceso eigą. Mokinčius motyvuoti, sukurti jų atsakomybės sampratą. Problemas spręsti atskiruose pokalbiuose. Sukurti tiesioginę ir aiškią informacijos sistemą, kuri padėtų išvengti klaidų. Patikrinti organizavimą, sukurti tiesioginę ir aiškią informacijos sistemą. Pritaikyti pertraukų sistemą. Darbams atlikti parinkti tinkamus mokinius, kurie atitinka keliamus kvalifikacinius reikalavimus

Dėmesio įtampa	Galimos įvairaus sunkumo traumos	Daryti pertraukas, pavaikščioti, padaryti akių mankštą, jei yra galimybė pakeisti darbą, kuris reikalauja mažesnės įtampos
----------------	----------------------------------	--

11. **Ženklaai darbo vietoje.** Mokinys turi žinoti įmonėje, darbo vietose (objektuose) esančius saugos ir sveikatos apsaugos ženklus bei vykdyti tai, ką tie ženklai nurodo.

Simbolis	Reikšmė	Simbolis	Reikšmė
ĮSPĖJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis įspėjamasis ženklas		Įspėjimas. Elektros srovės poveikis
	Įspėjimas. Judančios mašinos dalys		Įspėjimas. Pavojus prispausti
	Įspėjimas. Krentantys daiktai		Įspėjimas. Pavojus nukirsti pirštus
	Įspėjimas. Galima susižeisti galvą		Įspėjimas. Karšti paviršiai
	Įspėjimas. Slidus paviršius		Įspėjimas. Pavojus įkristi
	Įspėjimas. Kenksminga arba dirginanti medžiaga		Įspėjimas. Degi medžiaga
ĮPAREIGOJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis privalomasis veiksmas		Skaityti gamintojo pateiktą įrenginio eksploatavimo instrukciją, aprašymą
	Būtina vilkėti apsauginius drabužius		Būtina avėti apsauginius batus
	Būtina naudoti apsauginius akinius		Būtina mūvėti apsaugines pirštines
	Būtina dėvėti apsauginį šalmą		Būtina dėvėti kepuraitę
DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis draudžiamasis ženklas		Eiti pašaliniams asmenims draudžiama

	Draudžiama naudoti ugnį, atvirą šviesos šaltinį		Draudžiama rūkyti
INFORMACINIAI ŽENKLAI			
	Rinkimosi vieta		Rūkymo vieta
	Pirmoji pagalba		Skubios pagalbos telefonas
	Evakuacinis išėjimas tiesiai		Avarinis išėjimas
 	Evakuacinis išėjimas į kairę	 	Evakuacinis išėjimas į dešinę
	Gesintuvas		Gaisrinės žarnos ritinys
	Gaisrinis hidrantas		Gaisro aliarmo skelbimo vieta

12. Įvertinus rizikos veiksnius ir vadovaudamasis nustatytais normomis mokinys privalo naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

13. akims apsaugoti;

14. klausos apsaugines priemones;

15. apsauginiais darbo darbužiais.

16. kojoms ir pėdoms apsaugoti;

17. Mokinys privalo:
18. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
19. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones;
20. laiku pranešti profesijos mokytojui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;
21. Gauti profesijos mokytojo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.
22. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, atsilapojusiais, netvarkingais darbo drabužiais.
23. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti, įsitikinti, ar grindys sausos, neslidžios, neužkrautos vaikščioti skirtos vietos, vizualiai patikrinti ar pakankamas vietinis apšvietimas.
24. Draudžiama užsukti arba atsukti veržliniu raktu veržles, panaudoti metalines plokšteles tarp veržlės ir racto, taip pat pailginti veržlinius raktus, prijungiant kitą raktą arba vamzdį.
25. Dirbant su kirstukais, reikia naudotis apsauginiais akiniais su nedūžtančiais stiklais, taip pat naudoti tinklius ir kitokias užuolaidas, neduodančias išsisklaidyti skeveldroms. Kirstuką reikia laikyti taip, kad mušamas įrankio galas būtų išlindęs iš rankos nemažiau kaip 2 cm.
26. Galandant įrankius galastuvu, reikia stovėti iš šono abrazyvinio disko, bet ne prieš jį. Draudžiama dirbti suskilusiu abrazyviniu disku.
27. Draudžiama dirbti be apsauginio skydelio (ekrano) arba be apsauginių akinių.
28. Draudžiama įrankius galasti abrazyvinio disko šoniniu paviršiumi.
29. Apdorojamasis metalas turi būti stipriai įtvirtintas spaustuose.
30. Raktai turi atitikti veržlių dydį.
31. Draudžiama:
 - 31.1. dirbti elektriniu įrankiu užlipus ant pristatomų kopėčių;
 - 31.2. reguliuoti mechaninį įrenginį jam dirbant;
 - 31.3. laikyti rankose atkertamas detales;
 - 31.4. dirbti gręžimo staklėmis su pirštinėmis arba aptvarstytomis rankomis;
 - 31.5. gręžiant leisti susidaryti ilgai drožlei, nes ji, sukdamasi dideliu greičiu, gali sužeisti veidą arba rankas;
 - 31.6. burna nupūsti metalo dulkes;
 - 31.7. liesti neizoliuotus laidus replėmis ir kitais metaliniais įrankiais;
 - 31.8. taisyti jungiklius, saugiklius, perjunginėti variklius, statyti saugiklius, nuiminėti nuo elektros įrenginių apsauginius aptvėrimus ir įžeminimus, prijungti prie kištuko daugiau kaip vieną kilnojamąjį laidą, taip pat prijunginėti neizoliuotus laido galus prie jungiklių arba skirstymo lentų;
 - 31.9. nuiminėti nuo staklių apsauginius aptvėrimus, remontuoti ir valyti veikiančias stakles, perjunginėti ar perkelti pavaros diržus, rankomis stabdyti besisukančias darbo dalis, ranka valyti drožles, rankomis liesti apdorojamą detalę ir grąžtą, aušinti besisukančią grąžtą vandenyje suvilgytu skuduru. Apdorojamą detalę, reikia tvirtinti prieš paleidžiant stakles;

31.10. dirbti prie mašinų ir mechanizmų, jei velenai, diržai, krumpliaračiai, grandinės, sliekinės pavaros ir kitos atidengtos judančios dalys yra neaptvertos;

31.11. keliant krūvius, perkelti kėlimo mechanizmus, trosus, stropus arba traversas. Stropo kėlimo galia nustatoma pagal ant jo esančią žyminę lentelę, o kėlimo įrenginio - pagal ant jo prikabiną lentelę;

31.12. naudoti atvirą liepsną esant arčiau, kaip 10 m nuo greitai užsidegančių arba sprogstamųjų medžiagų;

32. Remonto atlikimo vietą reikia sistemingai valyti nuo šiukšlių, purvo ir pašalinių daiktų.

33. Grindys turi būti lygios ir sausos. Išsiliejusius techninius skysčius būtina tuoj pat pašalinti. Slidžias vietas reikia pabarstyti sorbentu ar pjuvenomis.

34. Draudžiama dirbti netvarkingais įrankiais.

35. **Prieš pradėdamas dirbti**, vizualiai patikrinti darbo vietos elektros įrenginių būklę: jie turi būti įžeminti, įrenginio kontaktai uždengti, tvarkingi elektros kabelio kištukas, kištukinis lizdas, tvarkinga elektros laidų izoliacija, laidai nesiliečia prie karštų, drėgnų, tepaluotų paviršių, kitų kabelių, aštrių briaunų, kitų įžemintų įrenginių, centrinio apšildymo radiatorių, vamzdžių, laidai apsaugoti nuo atsiktinių mechaninių pažeidimų. Laidai (kabeliai) turi būti jungiami prie kištukinio lizdo taip, kad nebūtų galimybės ant jų užlipti ar einant už jų užsikabinti.

36. Darbo vieta turi būti sutvarkyta taip, kad netrukdytų dirbti ir nekeltų pavojaus mokiniui ir kitiems asmenims.

37. Prieš pradėdamas dirbti, mokinys turi įsitikinti, kad įrankiai, jų darbinės dalys tvarkingi, tinkamai užtvirtinti.

37.1. darbataliai turi būti gerai įtvirtinti;

37.2. galastuvai turi būti su apsauginiu skydeliu (ekranu) ir atrama. Tarpas tarp atramos ir akmens paviršiaus turi būti pusė storio apdorojamos detalės, bet ne daugiau 3 mm. Blokuotė turi būti tvarkinga;

38. Visos judamosios mašinų bei mechanizmų dalys, su kuriomis bus dirbama, turi būti aptvertos, su gaubtais.

39. Apie įrankių, įrenginių bei staklių netinkamumą, apsauginių aptvėrimų nebuvimą pranešti profesijos mokytojui. Esant šiems trūkumams, dirbti draudžiama.

40. Mokinys turi įsitikinti, kad yra tvarkingi mechanizmai bei priemonės, kurie naudojami kroviniams kelti.

41. Atlikti tik tą darbą, kurį paveda profesijos mokytojas.

42. **Mokinio veiksmai prieš darbo pradžia.** Gauti profesijos mokytojo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

43. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos. apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, atsilapojusiais, netvarkingais darbo drabužiais.

44. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti; įsitikinti, ar grindys sausos, neslidžios, neužkrautos vaikščioti skirtos vietos, vizualiai patikrinti, ar pakankamas vietinis apšvietimas.

45. Patikrinti:

46. patikrinti, ar darbo vieta tinkamai apšviesta;

47. ar tvarkingos nešiojamos lempos. Kilnojamas šviestuvai turi būti sertifikuotas, lempa apdengta apsauginiu gaubtu, įrengtas kabelis šviestuvui pakabinti arba stovėlis pastatyti ant grindų. Šviestuvo pajungimo kištukas, maitinimo kabelis ir patronas turi būti sveiki. Šviestuvo maitinimo

įtampa ne didesnė kaip 50 V.

48. patikrinti, ar aptverti ir su saugos gaubtais velenai, diržai, krumpliaračiai, grandinės ir kitos judamosios mašinų bei mechanizmų dalys, su kuriomis bus dirbama;

49. patikrinti, ar tvarkingos individualios saugos priemonės (akiniai, diržai ir t.t.).

50. Kiekvieną kartą prieš naudojantis kilnojamaiais elektriniais įrankiais, mašinomis, prietaisais, reikia patikrinti:

51. komplektavimus ir detalių tvirtinimo patikimumus;

52. kabelio ir kištuko (šakutės) tvarkingumą, korpuso, detalių, rankenos ir šepėčių laikiklių izoliacijos būklę, ar yra apsauginiai gaubtai ir ar jie tvarkingi (apžiūrint vizualiai);

53. išjungiklio darbą, jo tvarkingumą;

54. įrankio įtampos ir srovės dažnio atitikimą tinklo parametrų;

55. darbo įrankių: grąžtų, abrazyvinių diskų, diskinių pjūklų, raktų, antgalių ir kitų priemonių įtvirtinimo patikimumą;

56. darbą tuščioje eigoje.

57. Prieš įjungiant elektros prietaisus, įrenginius, įsitikinti, kad įjungimo mygtukas (jungtukas) būtų neutralioje padėtyje.

58. Įrengimus remontuoti galima pradėti tik visiškai juos sustabdžius. Elektros srovė išjungta. Ant jungiklio pakabinamas perspėjamasis užrašas „**Išjungta – dirba žmonės**“.

59. Patikrinti ir naudoti tik tvarkingus įrankius. Plaktukų ir kūjų kotai turi būti įstatyti stačiu kampu ir įtvirtinti pleištu. Kotai turi būti lygūs, be įskilimų ir šerpetų, ovaliniai, pagaminti iš kietųjų lapuočių medienos. Penčių paviršius turi būti glotnus, centre šiek tiek iškilus.

60. Kirstukai turi būti be išdaužų ir ne trumpesni kaip 150 mm.

61. Dildės, atsuktuvai, pjūkleliai turi būti patikimai įtvirtinti rankenose.

62. Įrankių ašmenys turi būti aštrūs, tinkamai pagaląsti, be išdaužų, įtrūkimų.

63. Veržliniai raktai turi atitikti veržlių dydį, jų šoniniai paviršiai negali būti pažeisti.

64. Replės ir žnyplės turi būti tvarkingos, neįlūžusios, be išdaužų, nedeformuotos.

65. Darbastalio paviršius turi būti lygus, be aštrių kampų, spaustuvai ne išdaužymų ir techniškai tvarkingi.

66. Darbastalis per visą ilgį turi būti aptvertas apsauginiu tinklu.

67. Patikrinti paaukštinimo priemonių (jei reikalinga užlipti) tvarkingumą. Įsitikinti, kad tvarkingos kopėčios, lipynė, laipteliai, aptvarai, porankiai.

68. Pastebėjus bet kokį įrenginio gedimą, trūkumą, apie tai pranešti tiesioginiam darbų vadovui. Darbo nepradėti dirbti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

Mokinio veiksmai darbo metu

69. Vykdyti «trumpas_pavadinimas» darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

70. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, neužsiminėti pašaliniais darbais, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems. Saugoti savo ir nekenkti kitų sveikatai.

71. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.

72. Šaltkalvis privalo:

73. įsitikinti, kad įrengimas atjungtas iš maitinimo tinklo. Įrenginio atjungimas turi būti įrašytas elektriko operatyviniame žurnale, nurodytas tikslus atjungimo laikas, atjungusio asmens pavardė ir parašas, ant elektros maitinimo spintos pakabintas plakatas su užrašu “Nejungti Dirba žmonės”;

74. Įrankius nešioti į darbo vietą galima tik specialioje dėžėje su rankena. Rūbų kišenėje

nešioti įrankius draudžiama.

75. Šaltkalviui draudžiama :

76. dirbti arti judamųjų mechanizmų, taip pat arti neizoliuotų elektros laidų ir kitokių srovės laidininkų;

77. apžiūrėti, valyti bei tepti judamuosius mechanizmus, taip pat nuimti ar uždėti diržus ant besisukančių skriemulių.

78. Draudžiama dirbti su elektromechaniniu įrankiu ant pristatomųjų kopėčių.

79. Elektromechaninius įrankius reikia naudoti pagal reikalavimus, nurodytus pase ir įmonės gamintojos eksploatavimo instrukcijoje. Įrankiai turi būti sistemingai tikrinami ir remontuojami. Remontuoti ir reguliuoti galima tik jį išjungus ir sustabdžius.

80. Veržlių raktai turi atitikti veržlių matmenis. Draudžiama atsukinėti ir užsukinėti veržles didesnių matmenų raktu, tarp rakto ir veržlės įdėjus metalines plokšteles, pailginti raktą prijungiant prie jo kitą raktą arba vamzdį, taip pat atsukant veržlės raktą mušti plaktuku.

81. Dirbant su kirstukais ir kitais smūginiais įrankiais, reikia užsidėti apsauginius akinius su nedūžtamais stiklais.

82. Apdirbant detalę, būtina ją gerai įtvirtinti spaustuvuose.

83. Apdirbamos detalės, ruošiniai, įrankiai turi būti padėti taip, kad nenukristų.

84. Draudžiama stovėti ar eiti po pakeltu kroviniu.

85. Pakėlus krovinį domkratu, būtina sutvirtinti specialiais pastoliais.

86. Dirbti galandimo, gręžimo ir kitomis staklėmis galima tik papildomai instruktuojam.

87. Dirbti elektriniais ir pneumatiniiais įrankiais galima tik apmokytam ir papildomai instruktuojam.

88. Dirbant ant pastolių, negalima vienu metu dirbti keliuose aukštuose, jeigu nėra klojinių, apsaugančių apačioje dirbančius žmones nuo krentančių daiktų.

89. Nešiojamų kopėčių atramos turi būti apsaugotos nuo skydimo, pritvirtinant prie jų viršutinių ar apatinių galų bet kokį kopėčioms nuslysti neleidžiantį įtaisą ar panaudojant kitus slydimą pašalinančius būdus.

90. Kopėčios, kuriomis lipama į darbo vietą, turi būti pakankamai ilgos, kad kyšotų virš paaukštinimo, ant kurio reikia užlipti, jeigu daugiau nėra už ko tvirtai laikytis.

91. Naudojant daugiadales (sekcijines) sudedamąsias arba ištraukiamąsias kopėčias, atskiros jų dalys turi būti tvirtai sujungtos viena su kita ir fiksuotos.

92. Mobilios (perstumiamos) kopėčios turi būti pastatytos stabiliai ir lipant jos neturi judėti.

93. Apsauginį diržą reikia naudoti, kai dirbama aukščiau kaip 1,3 m esant neaptvertai darbo vietai.

94. Apsauginio diržo tvirtinimo vietas turi nurodyti tiesioginis darbų vadovas.

95. Dirbant aukštyje būtina įrankius laikyti specialiaame krepšyje.

96. Darbus, naudojant kopėčias, turi atlikti du žmonės, kurių vienas turi būti apačioje. Dirbama nuo pakopos, esančios ne mažiau kaip 1 m nuo viršutinio kopėčių galo.

97. Draudžiama nuo paaukštinimo priemonių šokti.

98. Detalių plovimui negalima naudoti nuodingųjų chemikalų ir kitų, nežinomų skysčių. Drožles valyti tik šepėčiu.

99. Detales plauti, prapūsti jas suspaustu oru, galima tik specialiai tam skirtose vietose, esant ištraukiamajai ventiliacijai, suspaustą orą naudoti drabužiams valyti draudžiama.

100. Draudžiama palikti nesutvarkytas tepaluotas valymo, šluostymo medžiagas, visas panaudotas medžiagas, reikia surinkti į metalinę dėžę ir baigus darbą išnešti iš patalpos.

101. Šaltkalviui draudžiama liestis prie neizoliuotų laidų įjungtų į elektros tinklą.
102. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą (iki dviejų kartų per valandą):
 103. vyrams – 5-15 kg;
 104. moterims – 3-16 kg.
105. Apsaugos nuo elektros reikalavimai:
106. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;
107. nedirbti su elektros įrankiais ar įrenginiais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;
108. nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;
109. dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais (jei tai numatyta konstrukcijoje);
110. panaudojus elektros įrankį, prietaisą ar įrenginį, tuoj pat išjungti;
111. nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, kad, esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;
112. neremontuoti pačiam sugedusio elektros įrenginio, laidų, kištuko, kištukinio lizdo. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis reikiamą elektrotechninę kvalifikaciją.
113. **Mokinio veiksmai avariniais (ypatingais) atvejais.** Kilus pavojui žmonių saugumui, sveikatai ar gyvybei, įrenginių ir priemonių sugadinimui, pastebėjus, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas, avarija, kilti gaisras, nedelsiant darbus nutraukti ir pranešti tiesioginiam vadovui.
114. Įvykus avarijai, suteikti nukentėjusiems pirmą pagalbą, iškviešti greitąją medicinos pagalbą. nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos ir informuoti tiesioginį vadovą.
115. Esant ypatingam avariniam atvejui evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.
116. Mokinio veiksmai baigus darbą. Sutvarkyti darbo vietą, kurioje buvo dirbama: sudėti įrankius, inventorių, įrenginius į tam skirtą vietą.
117. Pašalinti susidariusias atliekas į tam skirtą vietą.
118. Nusivilkti darbo drabužius, apžiūrėti ar jie tvarkingi ir švarūs, padėti į jiems skirtą vietą.
119. Informuoti profesijos mokytoją apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turėjusius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.